

Het korte leven van Hugo Ball werd gekenmerkt door rusteloosheid. Deze rusteloosheid is goed zichtbaar in Balls hoofdwerk *Die Flucht aus der Zeit* (1927) — bijna letterlijk zijn laatste, radicale woorden. Hij wilde geen concessies meer doen aan het lezend publiek en aan de waarheid mocht niet worden geschaafd. De romanvorm schoot daarom in zijn ogen tekort: De vlucht uit de tijd werd een compilatie uit zijn dagboeken, een bonte verzameling van notities, redeneringen, uittreksels en citaten uit boeken die voor Hugo Ball belangrijk waren.

Er zijn twee duidelijke zwaartepunten: de oprichting van de dada-beweging, met alles wat daaraan voorafging en wat erop volgde, en Balls terugkeer naar de katholieke kerk, die zijn dada-kameraden hogelijk verbaasde, om niet te zeggen ergerde.

De lezer wordt in *De vlucht uit de tijd* een blik gegund in de werkplaats van deze onnavolgbare denker, die zijn teksten presenteert zoals hij ze destijds noteerde: rechtstreeks en zonder opsmuk.

- Arnold Heumakers, NRC Handelsblad
- Erik van den Berg, *de Volkskrant*

'Het eerste van deze gedichten heb ik deze avond voorgelezen. Daarvoor had ik een speciaal kostuum geconstrueerd. Mijn benen stonden in een pilaar van blauw glanzend karton, die tot aan mijn heup reikte, zodat ik er tot daar als een obelisk uitzag. Daarop droeg ik een reusachtige, uit gelijmd papier geknipte mantelkraag, die vanbinnen met scharlaken stof en vanbuiten met goud was beplakt, en die bij mijn hals zodanig bijeen werd gehouden dat ik hem door het optillen en laten zakken van de ellebogen als een vleugel kon bewegen. Daarbij had ik een cilinderachtige, hoge, blauwwit gestreepte sjamanenhoed op.'

- Bij de omslagafbeelding, Hugo Ball over zijn voordracht in het Cabaret Voltaire van zijn klankgedichten, zie pagina 104.

Hugo Ball (1886-1927) was een Duitse schrijver en dichter. Bekend werd hij als een van de grondleggers van de dada-beweging.

Hans Driessen is vertaler van onder andere *Duitse filosofie*. Hij vertaalde voor Vantilt onder meer *Het communistisch manifest* van Karl Marx en Friedrich Engels, de *Minima moralia* van Theodor W. Adorno, *Wetenschap als beroep* en *Politiek als beroep* van Max Weber en *Kinderjaren in Berlijn* van Walter Benjamin.